

Fra: Fossum, Kristin Morsund [kristin.fossum@modum.kommune.no]  
Sendt: 27. november 2009 13:00  
Til: Postmottak KD  
Emne: Høringsuttalelser fra Modum kommune, Undervisningsetaten

## SAKSFRAMLEGG

Arkivsaksnummer.:  
09/2220

Arkivnummer:  
B13 &13

Saksbehandler:  
Jan Samuelsen

HØRING: NOU 2009:18 - RETT TIL LÆRING

### RÅDMANNENS FORSLAG:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ?

Hovedutvalg for undervisning slutter seg til administrasjonens vurderinger.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ?

... Sett inn saksutredningen under denne linja ?

### Vedlegg:

Kapittel 3 i NOU 2009:18, Utvalgets forslag.

### Saksopplysninger:

Den 29. juni 2007 oppnevnte regjeringen et utvalg for å foreslå en helhetlig tiltakskjede for barn, unge og voksne med behov for særskilt hjelp og støtte i opplæringen. Dette utvalget leverte sin innstilling til Kunnskapsdepartementet den 2. juli 2009. Utvalgets innstilling, NOU (Norges offentlige utredninger) 2009:18, Rett til læring, er nå sendt ut på høring med høringsfrist 27. november 2009.

### Bakgrunn for saken

Det er en hovedutfordring for skolen å nå bedre ut til alle elever. Noen undersøkelser antyder at rundt 25 prosent av elevene i norsk skole har vansker med å delta aktivt i opplæringen.

Kunnskapsdepartementet sender utredningen Rett til Læring ut på en åpen høring, dvs at de ikke stiller noen direkte spørsmål de ønsker tilbakemelding på. Forslagene som fremmes i utredningen ligger som vedlegg til denne saken. Mange av forslagene er oppfølging av forslag fra tidligere utredninger, og har ikke så stor praktisk betydning, mens andre kan medføre relativt store endringer for praksis i barnehagene, skolene og PP-tjenesten. Det er disse som søkes belyst i denne saken.

Etter høringsrunden utarbeides det en stortingsmelding i Kunnskapsdepartementet. Hvis Kunnskapsdepartementet legger opp til lovendringer sendes også de ut på høring til de samme høringsinstansene som nå har fått utredningen Rett til læring. Videre vil det bli ytterligere en høringsrunde på eventuelle konkrete lovendringsforslag.

### Saksutredning og vurderinger

Hele utredningen er på ca 270 sider. Utvalgets forslag er gjengitt i kapittel 3 som følger vedlagt. For å gi en bedre oversikt er forslagene samlet hovedavsnitt etter tjenesteområder.

Det er gjort noen utvalg av forslagene, og administrasjonen har ikke gjort vurderinger i

forhold til videregående opplæring og Statsped.

## Barnehage

### Utvalgets forslag:

- Kommunen får plikt til å sikre språkkartlegging av barn omkring fylte tre, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges.
- Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringspliktig alder hjemles i barnehageloven.
- Det utvikles en ressursbank med varierte verktøy som en støtte for barnehager og skoler i oppfølgingen av barn og elever.
- Det gjennomføres foreldresamtaler minimum to ganger per år også i barnehagen.
- Barnehage- og skoleeiere forsterker rutineene for overganger og samarbeid mellom barnehage, skoler og lærebedrifter.
- Bestemmelser om individuell plan hjemles i barnehageloven og opplæringsloven.
- Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

I Modum gjennomføres allerede språkkartlegging av barna, og det ses som positivt at det sikres lik praksis gjennom sentrale bestemmelser.

Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringspliktig alder er i dag hjemlet i Opplæringsloven. Det medfører ingen endring av praksis om dette legges inn i barnehageloven. Det samme gjelder bestemmelsene om individuell plan.

I skolen skal kontaktlæreren minst to ganger i året ha en planlagt og strukturert samtale med foreldrene om hvordan elevene arbeider til daglig, og redegjøre for hvordan elevene står i forhold til kompetansemålene i fagene. Samtalen skal kunne ut i en oppsummering, blant annet med sikte på å bli enige om hva det særskilt skal legges vekt på i det videre arbeidet. I tillegg til samtalen kan det nyttes skriftlig melding. Dette er hjemlet i forskriften til opplæringsloven. Barnehagen har ingen tilsvarende bestemmelse, men det gjennomføres foreldresamtaler i barnehagen også.

Modum kommune vurderer det som positivt at dette forskriftsfestes; det sikrer større likeverdighet.

Utvalget innfører med denne utredningen et nytt begrep i opplæringen – læringsboka.

Hensikten med denne skal være å:

- o fremme barnets/elevens læring, trivsel og personlige utvikling
  - o dokumentere barnehagens og skolens oppfølging, tilretteleggingsstrategier og læringsmiljø
  - o styrke samarbeidet og dialogen mellom barnehage/skole og hjemmet
  - o sikre sammenheng og overganger i opplæringsløpet
- Læringsboka skal være et felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging som følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Modum kommune mener et slikt verktøy kan være hensiktsmessig, men understreker at det ikke må føre til utilsiktet byråkrati. Innholdet må begrenses til det som kan tjene barnets og elevens læring og utvikling.

## Grunnskole

### Utvalgets forslag:

- Retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 erstattes av en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Denne retten utløses når eleven ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte.
- Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og

skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

- Når tiltak som er satt inn for å bedre læringsutbyttet ikke har hatt ønsket effekt, må barnehage/skole og PP-tjeneste samhandle om den videre tilretteleggingen.
- Individuell opplæringsplan slik denne beskrives i opplæringsloven § 5-5 skal inngå i læringsboka.
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet gjennomgås med sikte på å gi fagplanene tydelige innholdsmomenter, og sørge for at det blir et helhetlig og konsistent styringsdokument og arbeidsgrunnlag for opplæringen.

Alle elever har rett til en tilpasset opplæring. I tillegg har elever som ikke får tilfredsstillende læringsutbytte av den ordinære undervisningen, i dag rett på spesialundervisning etter opplæringslovens § 5-1. Denne retten forutsetter at det foreligger en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten som konkluderer med dette.

Utvalget foreslår derfor at retten til spesialundervisning i opplæringsloven § 5-1 erstattes av en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Denne retten skal utløses når eleven ikke har eller kan få et tilfredsstillende læringsutbytte. Tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes i verk i form av for eksempel personalmessige, materielle og organisatoriske tiltak.

Dette betyr ikke at retten til en sakkyndig vurdering fjernes, men at det først skal utarbeides sakkyndig vurdering dersom det er sannsynlig at det må gjøres avvik fra læreplanen, at foreldre eller skolen krever det eller at det må foretas større organisatoriske endringer

Modum kommune vurderer dette forslaget som et skritt i riktig retning.

Spesialundervisningen legger i dag bånd på store ressurser som med den foreslåtte ordningen vil kunne brukes på en mer fleksibel og effektiv måte. For å sikre felles forståelse mellom alle aktørene, inklusive foreldrene, må det gjennomføres gode beslutningsprosesser og forventningsavklaringer.

#### Voksenopplæring

Utvalgets forslag:

- En rett til ekstra tilrettelegging på grunnskolens område for voksne.

I tråd med forslaget om at § 5-1 i opplæringsloven formuleres som en rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen, foreslår utvalget en rett til ekstra tilrettelegging på grunnskolens område for voksne.

En OECD-undersøkelse fra 2005 anslo at om lag 400 000 nordmenn i yrkesaktiv alder har for svake leseferdigheter eller for dårlig tallforståelse til å fungere i et moderne arbeidsliv. Dette er en betydelig utfordring og en så viktig problemstilling at utvalget foreslår at det opprettes et eget utvalg som skal vurdere tiltak for bedre å sikre voksne grunnleggende ferdigheter, med særlig vekt på ferdigheter i lesing, skriving, tallforståelse og digitale ferdigheter.

Modum kommune støtter intensjonene i et slikt forslag, men ut fra voksenopplæringens kompleksitet mener en det må foretas en nærmere utredning av konsekvensene.

#### Lærerutdanning

Utvalgets forslag:

- Den allmenne kvalifiseringen i relevante grunnutdanninger følges nært opp og styrkes ut fra behovet for kompetanse knyttet til ekstra tilrettelegging i opplæringen, herunder spesialpedagogiske emner.
- Ordningene for etter- og videreutdanningstilbud blir styrket, både når det gjelder allmenn kvalifisering og kvalifisering med hensyn til barn og elever med behov for ekstra tilrettelegging.
- Samspillet mellom kartlegging, evaluering og tiltak styrkes som kompetansefelt i

lærerutdanningene.

Dette er lite konkrete forslag, og Modum kommune forutsetter at de følges opp med mer spesifikke tiltak. Intensjonen i forslagene støttes.

PP-tjenesten

Utvalgets forslag:

- PP-tjenesten skal være tettere på barnehager og skoler, og videreutvikle Kompetanse på læringsmiljø, problematferd og sammensatte lærevansker.
- PP-tjenesten får selvstendig henvisningsrett til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk
- Det tas inn en bestemmelse om PP-tjenesten i barnehageloven.

Det første forslaget innebærer en stadfesting av allerede vedtatte føringer om at PPT skal arbeide mer systematisk.

Modum kommune støtter at dette understrekes. Videre støttes forslaget om selvstendig henvisningsrett til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk.

Hele utredningen Rett til læring finnes på følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/2009/nou-2009-18/4.html?id=571476>

Vedlegg

... Sett inn saksutredningen over denne linja ?